

Länsi-Suomen rakennerahastohankkeiden vaikuttavuuden arviointi

Varsinais-Suomen MYR 17.6.2024

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

**Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus**

MDI

Part of FCG.

Arvioinnin toteutus

- » Arvioitiin Keski-Suomen ELY:n ohjelmakaudella 2014-2020 rahoittamia hankkeita Länsi-Suomen RR-ELY-alueella.
 - Etelä-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa, Keski-Suomi, Pirkanmaa, Pohjanmaa, Satakunta ja Varsinais-Suomi
- » Arvioinnin toteutusajankohta toukokuu-joulukuu 2023

TYÖVAIHEET

- » Rahoitus- ja indikaattoritietojen analyysi (EURA2014- ja Yrtti2- järjestelmät)
- » Haastattelut
 - Haastateltiin 23 henkilöä.
 - Haastateltavat edustivat perus-ELY-keskuksia ja suurimpia ESR-hanketoteuttajia.
- » Kysely yrityksille ja ESR-hanketoteuttajille.
 - ESR-hanketoteuttajien kyselyyn saatiin 144 vastausta ja vastausprosentti oli 36 %. (Varsinais-Suomi: 54 vastaajaa)
 - EAKR-yrityskyselyyn saatiin 250 vastausta ja vastausprosentti oli 14 %. (Varsinais-Suomi: 25 vastaajaa)
 - Maakunnittaisissa vastaajamäärissä huomattavaa vaihtelua.

Mitä arvioitiin?

- » Rakenerahastorahoituksen merkitys hanketoimijoiden ja yritysten oman strategisen kehittämisen edesauttamisessa.
- » Hanketoimijoiden kokemukset viranomaisyhteistyön sujuvuudesta ja odotukset yhteistyölle.
- » Hanketoimijoiden näkökulmasta rakenerahoituksen toimivat asiat ja kehityskohteet.
- » Maakuntien keskeisimpien hanketoimijoiden näkemykset rakenerahastotoiminnasta.
- » Viestit ohjelmakaudelle 2021-2027 – mihin tulisi erityisesti kiinnittää huomiota vaikuttavuudessa ja maakunnallisten kehittämisen painopisteiden toteutumisessa?
- » Osaksi loppuraporttia koottiin numeerinen tiivistys maakunnittain:
 - Hankemäärät ja rahoitussummat erityistavoitteittain
 - Yritysten kehittämisavustusten toimialat ja tukimuodot
 - Numeerisesti koottavat vaikutukset (seurattavat ohjelmien indikaattorit)
 - Suurimmat hanketoteuttajat (rahoitussummittain ja hankkeiden lukumäärän perusteella) sekä vain yhdessä hankkeessa mukana olleet tahot (potentiaaliset aktiiviset kehittäjätahot)

Toimeenpano ja vaikuttavuus Varsinais- Suomessa

Varsinais-Suomi: EAKR toimeenpano

- » Keski-Suomen ELY-keskuksen EAKR-rahoituksella on toteutettu kaikkiaan **355 hanketta**, joiden yhteenlaskettu maksettu julkinen rahoitus on ollut noin **16 miljoonaa** euroa.
- » Rahoitusta on kohdennettu etenkin erityistavoitteisiin 3.1. Pk-yritysten energiatehokkuuden edistäminen ja 2.1. Pk-yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen.
 - » Keski-Suomen ELY-keskuksen maksaman REACT-EU-lisärahoituksen osuus on ollut noin 2,8 miljoonaa euroa.
- » Yritysten kehittämisavustuksia on kohdennettu sekä kehittämiseen että investointeihin.
 - Kehittämishankkeiden osuus 54 % rahoituksesta.
 - Investointeja ja kehittämistä sisältävien hankkeiden osuus 18 % rahoituksesta.
 - Investointihankkeiden osuus 28 % rahoituksesta.
- » Toimialoittain tarkasteltuna rahoitusta on kohdennettu Varsinais-Suomessa etenkin ohjelmistoalalle, metalliteollisuuteen, koneiden valmistukseen ja tekstiiliteollisuuteen.

Varsinais-Suomi: EAKR vaikuttavuus

- » EURA-indikaattoritietojen perusteella rahoituksella on saatu aikaan **356 uutta työpaikkaa** yrityksissä.
- » Kasvua ja kansainvälistymistä on tuettu huomattavassa joukossa tukea saaneita yrityksiä.
 - Pk-yrityksiä, joissa merkittävä liikevaihdon tai henkilöstön lisäys on raportoitu 231 kappaletta
 - Pk-yrityksiä, jotka aloittavat viennin tai laajentavat uudelle vientimarkkina-alueelle on raportoitu 152 kappaletta.
- » Hankkeiden on arvioitu kasvattaneen tukea saaneiden yritysten liikevaihtoa noin **147 miljoonaa** euroa ja kasvattaneen vientiä noin **82 miljoonaa** euroa.
- » Vähähiilisyttä edistäviä yrityksiä on raportoitu 133 kappaletta ja yrityksissä säästettyä energiaa 23 582 MWh/v.
- » Hankkeiden keskeisimpinä pitkäaikaisina vaikutuksina olivat etenkin yritysten liikevaihdon kasvu ja tuotekehitystyön tuloksena syntyneet uudet tuotteet.
 - Myös yleisten kansainvälistymisvalmiuksien kehittäminen ja yritysten tuotantoteknologian parantuminen olivat keskeisiä pitkäaikaisia vaikutuksia.
- » Saatu tuki on luonut yrityksissä perustaa kehittämistyölle, jonka avulla yritysten on mahdollista kasvaa ja kansainvälistyä myös jatkossa.

Varsinais-Suomi: ESR toimeenpano

- » Varsinais-Suomessa Keski-Suomen ELY-keskuksen ESR-rahoituksella on toteutettu kaikkiaan **80 hanketta**, joiden yhteenlaskettu maksettu julkinen rahoitus on ollut noin **20 miljoonaa** euroa.
- » Rahoitusta on kohdennettu etenkin erityistavoitteisiin 6.1. Nuorten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistäminen ja 9.1. Siirtymävaiheita ja koulutuksellista tasa-arvoa tukevien palveluiden parantaminen.
- » ESR-toimenpiteisiin suuntautunutta REACT-EU-lisärahoitusta on maksettu maakunnassa noin 2,1 miljoonaa.
- » Varsinais-Suomessa on osallistunut noin 12 500 henkilöä ESR-hankkeisiin (kaikki hankkeisiin osallistuneet henkilöt yhteensä).
- » Hankkeisiin on osallistunut noin 1 550 mikro- ja pk-yritystä.

Varsinais-Suomi: ESR vaikuttavuus

- » Yli 54-vuotiaita ja alle 30-vuotiaita hankkeisiin osallistujia on ohjautunut onnistuneesti työelämään.
 - Alle 30-vuotiaiden osalta toteuma 26 % eli päästiin lähelle valtakunnallista tavoitetasoa (30 %)
 - Yli 54-vuotiaiden osalta valtakunnallinen tavoitetaso (23 %) ylitettiin toteuman ollessa 35 %.
- » Varsinais-Suomessa hankkeisiin osallistuneista 51 % on saanut työelämän tarpeisiin paremmin vastaavan koulutuksen
 - Tulos valtakunnallista tavoitetasoa (82 %) alhaisempi.
- » Hankkeisiin osallistuneissa työorganisaatioissa 56 % raportoi työhyvinvoinnin paranemisesta.
 - Tulos valtakunnallista tavoitetasoa (80 %) alhaisempi.
- » Alueen ESR-hankkeisiin osallistuneilla on parannettu onnistuneesti työ- ja toimintakykyä.
 - Parannus Länsi-Suomen keskimääräistä tasoa suurempaa.

**Vaikuttavasti läpi
ohjelmakauden 2021-2027**

Länsi-Suomi: Kehittämisehdotuksia

» HALLINNON SUJUVUUDEN VARMISTAMINEN

- Haasteet ohjelmakauden 2021-2027 käynnistymisessä nousivat arvioinnissa vahvasti esille.
- Uhkaako vaikuttavuus jäädä pienemmäksi, kun rahoitusta pilkotaan eri toimintalinjoille ja hakujaksoille?
- Riskinä, että raha ei ole yritysten kannalta oikeaan aikaan oikeaan teemaan saatavilla.

» TIEDONKULKU KUNTOON

- Rahoittajille kertyy arvokasta tietoa RR-alueen yrityksistä, potentiaalisista kasvajista ja kansainvälistyjistä.
- Sujuva tiedonkulun varmistaminen perus-ELY:n ja RR-ELY:n välillä on ensiarvoisen tärkeää.
- Yrityksissä ja ESR-toimijoiden keskuudessa kaivataan ennakoivampaa tietoa käynnistyvistä hankehauista, rahoituksesta ja teemoista.

Länsi-Suomi: Kehittämisehdotuksia

» PIENILLÄ PARANNUKSILLA KOHTI YHÄ VAIKUTTAVAMPIA ESR-HANKKEITA

- Käytössä olevat numeeriset tiedot eivät ole kaikilta osin riittäviä hankkeiden vaikutusten seurantaan.
- Mahdollisuus laadullisempaan vaikuttavuuden arviointiin, kuten hyvinvoinnin vahvistamisen huomiointi työllisyysvaikutusten lisäksi?
- Hankkeiden toteuttajakunnassa on tarvetta moninaistamiselle.

» YLIALUEELLISTA YHTEISTYÖTÄ YHTEISIIN HAASTEISIIN

- Etenkin ESR-hankkeiden osalta alueilta nousi esille tarve aktiivisemmalle keskustelulle valtakunnallisen ja alueellisen hyödyn rajapinnasta.
- Kannattaako jokaisella alueella vastata erikseen yhteisiin haasteisiin vai pyritäänkö laajempien ratkaisujen luomiseen?
- Eräänä vaihtoehtona yhteistyön syventämiseksi ehdotettiin teemaverkostojen hyödyntämistä.
- Rahastojen välisen yhteistyön kehittämisen mahdollisuudet.

Länsi-Suomi: Kehittämisehdotuksia

» YRITYSTEN TILANTEIDEN KOKONAISVALTAINEN HUOMIOINTI JA TUKEA TOTEUTUKSEEN

- Yritysten tukemiseen kaivattiin laaja-alaisempaa näkökulmaa.
 - Avustuksen ohella olisi hyvä kartoittaa tarpeita laajemmin ja selvittää mahdollisuudet muulle rahoitukselle.
- Käynnissä olevien hankkeiden osalta nähtiin tarvetta aktiivisemmalle seurannalle.
 - Mahdollisiin ongelmakohtiin puuttuminen hyvissä ajoin.

MDI

Part of FCG.

MDI.FI

/MDIFRIENDS

@MDIFRIENDS

ALUEKEHITTÄMISEN
KONSULTTITOIMISTO MDI